Omgevingsdienst IJSSELLAND

Omgevingswet

Beschikking Omgevingsvergunning

Zaaknummer	0177ESUITE303192026
DSO-nummer	20260414 01885 000
Aanvrager	Pluimveebedrijf Velderman
Aangevraagde activiteiten	Het vervangen en verplaatsen van de kalverstal
Locatie	Steege 12, Mariënheem
Datum ontvangst aanvraag	14 april 2026
Datum Beschikking	28 oktober 2026

OD IJsselland
Lübeckplein 2
8017 JZ Zwolle
Postbus 40252
8004 DG Zwolle
088 525 10 50
info@odijsselland.nl
www.odijsselland.nl

KVK 68066805
BTW NL857287722B01
IBAN NL23 BNGH 028 51 72 956
BIC BNGHNL2G

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING

I. Onderwerp

Op 14 april 2026 is een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen van Pluimveebedrijf Velderman. Het betreft het vervangen en verplaatsen van de kalverstal. De aanvraag heeft betrekking op Steege 8,10,12 en 14 te Mariënheem. De aanvraag is geregistreerd onder nummer 0177ESUITE303192026.

De aanvraag betreft de volgende milieubelastende activiteiten (kernactiviteit(en) en daaraan functioneel ondersteunende MBA's):

- Het houden van landbouwhuisdieren (artikel 3.200 en 3.202 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)).

II. Besluit

Wij besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning en gelet op afdeling 8.5 van het Bkl, afdeling 3.6 van het Bal, afdeling 16.4 van de (Ow), hoofdstuk 11 en bijlage V van het Ob, hoofdstuk 2 van het Bkl, paragraaf 22.3.4.2 (geluid) en paragraaf 22.3.6 (Geur) van het omgevingsplan en paragraaf 4.6.4 van de omgevingsverordening aan Pluimveebedrijf Velderman een (omgevings-)vergunning:

- Op grond van artikel 3.202 van het Besluit activiteiten leefomgeving (een milieubelastende activiteit) te verlenen voor het vervangen en verplaatsen van de kalverstal. Aan de vergunning zijn voorschriften verbonden. Deze staan in het hoofdstuk voorschriften van dit besluit.

En ook:

- Dat er geen milieueffectrapportage noodzakelijk is. Er is geen sprake van aanzienlijke milieueffecten die reden geven voor een milieueffectrapportage als bedoeld in artikel 16.43 van de Omgevingswet en artikel 11.6 en 11.8 van het Ob.

En dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van deze vergunning:

- VD_Samenvatting 001 (2026041401885) ;
- VD_2026 15-10 milieutekening[1];
- VD_2026 30-07 onderbouwing milieubelastende activiteit[2];
- VD_2026 19-10 mer-beoordeling[3];
- VD_2026 03-03 Dimplan OW 2008.08 Mariënheem

III. Ondertekening en verzending

1,2,3 Hoewel in de genummerde documenten geiten zijn weergegeven en opgenomen, maken deze geen onderdeel uit van de aangevraagde en vergunde milieubelastende activiteit. De geiten worden daarom niet in deze vergunning opgenomen. De emissies van deze dieren zijn uitsluitend meegenomen bij de beoordeling van de milieueffecten in het kader van de MER. Het niet vergunnen van de geiten heeft geen gevolgen voor de uitkomst van deze beoordeling en leidt niet tot een wijziging van de aanvaardbaarheid van de aangevraagde activiteit.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders van Raalte
namens deze:

[redacted]
Teammanager Vergunningen Omgevingsdienst IJsselland

Dit document is digitaal aangemaakt en daarom niet voorzien van een handtekening

Deze beschikking is verzonden aan de aanvrager.

Een afschrift van deze vergunning is verzonden aan:
- [redacted], Farmconsult [redacted]

Rechtsbeschermingsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit?
Tegen het besluit kan binnen zes weken na de datum waarop het besluit aan u is toegezonden een bezwaarschrift worden ingediend bij burgemeester en wethouders.
Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend en dient ten minste te bevatten:

- naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;
- omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- de gronden van het bezwaar.

Wij raden u aan om gedurende deze periode niet met bovengenoemde werkzaamheden te beginnen. Doet u dat toch, dan is dat voor eigen risico. Als bezwaar is ingesteld krijgt u hierover zo snel mogelijk bericht van de gemeente Raalte.
De indiening van een bezwaarschrift houdt de werking van het besluit niet tegen. Als u van mening bent dat u door de onmiddellijke uitvoering van het besluit onevenredig in uw belang wordt getroffen, kunt u – alleen als u een bezwaarschrift bij de gemeente hebt ingediend - de voorzieningenrechter van de rechtbank Overijssel in Zwolle (team Bestuursrecht, Postbus 10067, 8000 GB Zwolle) om een voorlopige voorziening vragen.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING **2**

RECHTSBESCHERMINGSMIDDELEN 4

INHOUDSOPGAVE **5**

VOORSCHRIFTEN MILIEU **7**

1 ALGEMENE VOORSCHRIFTEN **8**

1.1 INSTRUCTIES 8
1.2 REGISTRATIE 8
1.3 BEDRIJFSBEËINDIGING 8

2 AFVALSTOFFEN **8**

2.1 OPSLAG VAN AFVALSTOFFEN 9

3 AGRARISCHE VOORSCHRIFTEN **10**

3.1 HOUDEN VAN DIEREN 10
3.2 HYGIËNEMAATREGELEN DIERENVERBLIJVEN 10

OVERWEGINGEN ALGEMEEN **11**

1. PROCEDURELE ASPECTEN **12**

1.1. GEGEVENS AANVRAGER 12
1.2. PROJECTBESCHRIJVING 12
1.3. OMSCHRIJVING VAN DE AANVRAAG 12
1.4. HUIDIGE VERGUNNINGSITUATIE 12
1.5. VERGUNNINGPLICHT 13
1.6. BEVOEGD GEZAG 13
1.7. BEOORDELING VAN DE AANVRAAG 13
1.8. PROCEDURE 13

2. M.E.R-BEOORDELINGSBESLUIT **14**

2.1. KENMERKEN VAN HET PROJECT 14
2.2. LOCATIE VAN HET PROJECT 15
2.3. SOORT EN KENMERKEN VAN HET POTENTIËLE EFFECT 16
2.4. MAATREGELEN 17
2.5. CONCLUSIE 17

3. TOETSINGSKADER MILIEU **19**

3.1. INLEIDING 19
3.2. TOETSING AANVRAAG 19
3.3. BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING 19
3.4. ZORGPLICHT 20

4. AFVALSTOFFEN **21**

4.1. AFVALSTOFFEN ALGEMEEN 21
4.2. CONCLUSIE 21

5. WATERBESPARING **21**

5.1. WATERBESPARING 21

6. DIERENVERBLIJVEN EN EMISSIE **22**

6.1. DIERAANTALLEN EN (HUISVESTINGS)SYSTEMEN VERGUND 22
6.2. DIERAANTALLEN EN (HUISVESTINGS)SYSTEMEN AANVRAAG 23

6.3. TOEPASSING (HUISVESTINGS)SYSTEMEN 24
7. BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN 25
7.1. IPPC-INSTALLATIE 25
7.2. BBT-DOCUMENTEN 25
8. AMMONIAKEMISSIE UIT DIERENVERBLIJVEN 25
8.1. BBT DIERENVERBLIJVEN AMMONIAK 25
8.2. AMMONIAKEMISSIE DIERENVERBLIJVEN 28
9. GEURHINDER UIT DIERENVERBLIJVEN 29
9.1. TOETSINGSKADER 29
9.2. TOETSING GEURHINDER 29
9.3. BEOORDELING DIEREN MET GEUREMISSIEFACTOREN 29
9.4. CONCLUSIE GEURHINDER DIERENVERBLIJVEN 29
10. EMISSIE FIJNSTOF UIT DIERENVERBLIJVEN 30
10.1. BBT DIERENVERBLIJVEN VOOR FIJNSTOF 30
10.2. LUCHTKWALITEITSEISEN 30
11. (VOLKS)GEZONDHEID EN VEEHOUDERIJ 32
11.1. HET TOETSINGSKADER 32
11.2. DE GEVOLGEN VAN DE AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN 33
11.3. MAATREGELEN EN VOORZIENINGEN 34
11.4. BEOORDELING EN CONCLUSIE 34
12. OVERIG AGRARISCH 34
12.1. OPSLAG VASTE MEST 34
13. BODEM 34
13.1. INLEIDING 34
13.2. BODEMBESCHERMENDE VOORZIENING 35
13.3. BEOORDELING EN CONCLUSIE 35
14. ENERGIE 35
14.1. ALGEMEEN 35
15. GELUID 35
15.1. ALGEMEEN 36
15.2. ONDERBOUWING MILIEUBELASTENDE ACTIVITEITEN 36
15.3. CONCLUSIE GELUID 36
BEGRIPPENLIJST 37

Omgevingswet

VOORSCHRIFTEN MILIEU

1 ALGEMENE VOORSCHRIFTEN

1.1 Instructies

1.1.1 Onderhoudswerkzaamheden, waarvan redelijkerwijs moet worden aangenomen, dat deze buiten de begrenzing van de milieubelastende activiteit nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken, of dat hiervan in de omgeving meer nadelige gevolgen voor het milieu worden ondervonden dan uit de normale bedrijfsvoering voortvloeit, moeten ten minste vijf dagen voor de aanvang van de uitvoering aan het bevoegd gezag worden gemeld.

1.1.2 Als uit de inhoud van keurings- of inspectierapporten blijkt dat gevaar voor verontreiniging dreigt, moet direct het bevoegd gezag worden geïnformeerd.

1.2 Registratie

1.2.1 Binnen het bedrijf is een exemplaar van deze vergunning (inclusief aanvraag) met bijbehorende voorschriften aanwezig. Verder zijn de volgende documenten aanwezig:

a. alle overige geldende omgevingsvergunningen en meldingen;
b. de veiligheidsinformatiebladen die behoren bij de binnen de begrenzing van de milieubelastende activiteit aanwezige gevaarlijke stoffen;
c. de bewijzen, resultaten en/of bevindingen van de in deze vergunning voorgeschreven inspecties, onderzoeken, keuringen, onderhoud en/of metingen;
d. de registratie van het jaarlijks elektriciteit-, water- en gasverbruik;
e. het logboek waarin van de ongediertebestrijding per bestrijding de gebruikte middelen en de hoeveelheden zijn bijgehouden. Hierbij moet worden aangegeven of men de ongediertebestrijding zelf heeft uitgevoerd, of dat dit is gedaan door een extern bedrijf.

De documenten, genoemd onder c tot en met f, moeten ten minste vijf jaar worden bewaard.

1.2.2 Klachten van derden en de actie die door de vergunninghouder is ondernomen om de bron van de klachten te onderzoeken en eventueel weg te nemen, moeten worden geregistreerd.

1.3 Bedrijfsbeëindiging

1.3.1 Bij het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de activiteiten binnen de milieubelastende activiteit moeten alle aanwezige stoffen en materialen, die uitsluitend aanwezig zijn vanwege de te beëindigen activiteiten, door of namens vergunninghouder op milieu-hygiënisch verantwoorde wijze worden verwijderd.

1.3.2 Van het structureel buiten werking stellen van (delen van) installaties en/of beëindigen van (een van de) activiteiten moet het bevoegd gezag zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd.

1.3.3 Installaties of delen van installaties die structureel buiten werking zijn gesteld en nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben, moeten in overleg met het bevoegd gezag worden verwijderd, tenzij de (delen van de) installaties in een zodanige staat van onderhoud worden gehouden dat de nadelige gevolgen niet kunnen optreden.

2 AFVALSTOFFEN

2.1 Opslag van afvalstoffen

2.1.1 De op- en overslag en het transport van afvalstoffen moeten zodanig plaatsvinden dat zich geen afval in of buiten de begrenzing van de milieubelastende activiteit kan verspreiden. Mocht er toch verontreiniging buiten de begrenzing van de milieubelastende activiteit plaatsvinden, dan moeten direct maatregelen worden getroffen om deze verontreiniging te verwijderen.

2.1.2 De verpakking van gevaarlijk afval moet zodanig zijn, dat:
a. niets van de inhoud uit de verpakking kan ontsnappen;
b. het materiaal van de verpakking niet door gevaarlijke stoffen kan worden aangetast, dan wel met die gevaarlijke stoffen een reactie kan aangaan dan wel een verbinding kan vormen;
c. deze tegen normale behandeling bestand is;
d. deze is voorzien van een etiket, waarop de gevaar aspecten van de gevaarlijke stof duidelijk zijn vermeld.

2.1.3 Afvalstoffen moeten zodanig gescheiden van elkaar worden opgeslagen dat de verschillende soorten afvalstoffen ten opzichte van elkaar geen reactiviteit kunnen veroorzaken.

3 AGRARISCHE VOORSCHRIFTEN

3.1 Houden van dieren

3.1.1 Bij de milieubelastende activiteit mogen ten hoogste de volgende aantallen dieren op het aangegeven huisvestingssysteem, met inbegrip van een aanvullende techniek, aanwezig zijn:

Stal	OW-code	Diercategorie / huisvestigingssysteem en indien van toepassing aanvullende techniek / nummer systeembeschrijving	Aantal dieren
2	HE2.100	Legkippen. Overige huisvestingssystemen	1475
4	HE2.3.1	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder. Tenminste 50% rooster met mestband. OW 2004.09.V1	12.200
5	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen	72
6	HE2.3.1	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder. Tenminste 50% rooster met mestband. OW 2004.09.V1	9370
8	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen	220
9	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen.	220
10	HA3.100 + LW 2.6	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen. i.c.m. chemisch luchtwassysteem. OW 2008.08.V1.	226

3.1.2 Het in gebruik nemen van stal 10 is uitsluitend toegestaan nadat deze is uitgevoerd met een chemisch luchtwassysteem OW 2008.08V1 en stal 1 (zoals deze is vermeld in de tabel in paragraaf 1.3.1 van het document VD_2026 30-07 onderbouwing milieubelastende activiteit, volledig en duurzaam buiten werking is gesteld voor het houden van dieren).

3.2 Hygiënemaatregelen dierenverblijven

3.2.1 De vergunninghouder instrueert en informeert bezoekers en (tijdelijk) werkzame personen over de maatregelen en voorzieningen met betrekking tot het toepassen van de diersector-specifieke hygiëne- en preventiemaatregelen (o.a. met aandacht voor reiniging en desinfectie, mestafvoer, plaagdierenbestrijding, etc.).

Omgevingswet

OVERWEGINGEN ALGEMEEN

1. PROCEDURELE ASPECTEN

1.1. Gegevens aanvrager

Op 14 april 2026 is een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de Omgevingswet (Ow) ontvangen. Het betreft een aanvraag van Pluimveebedrijf Velderman.

1.2. Projectbeschrijving

De activiteit waarvoor vergunning wordt gevraagd is als volgt te omschrijven:

- Het verplaatsen en vervangen van de kalverstal (artikel 3.202 Bal).

Een uitgebreide omschrijving is opgenomen in de aanvraag om vergunning.

1.3. Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag bestaat uit de volgende delen:

- Samenvatting 001 (2026041401885) ;
- 2026 11-08 milieutekening[4];
- 2026 30-07 onderbouwing milieubelastende activiteit[5];
- 2026 01-04 mer-beoordeling[6];
- 2026 03-03 Dimplan OW 2008.08 Mariënheem

1.4. Huidige vergunningsituatie

Voor de milieubelastende activiteiten (MBA 's) zijn eerder de onderstaande vergunningen en/of ontheffingen verleend of meldingen geaccepteerd:

Soort	Datum	Kenmerk	Onderwerp
Omgevingsvergunning	23 januari 2018	OGV-2016_395	Bouwen rundveestal en wijzigen dieraantallen

De hierboven genoemde vergunning is volgens de Invoeringswet Omgevingswet gelijkgesteld aan een omgevingsvergunning voor een MBA voor onbepaalde tijd.

4, 5, 6 Zie onder "besluit omgevingsvergunning" weergegeven tekst bij de voetnoten.

1.5. Vergunningplicht

De aanwijzing van vergunningsplichtige milieubelastende activiteiten is opgenomen in Hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en/of paragraaf 22.3.26 van de bruidsschat omgevingsplan. De volgende artikelen zijn van toepassing:

Artikel	Omschrijving
3.202 onder e Bal	Het houden van meer dan 2.500 kippen, kalkoenen, eenden of parelhoenders
3.202 onder i Bal	Het houden van meer dan 50 vleeskalveren jonger dan 1 jaar, overig vleesvee vanaf spenen en jonger dan 2 jaar of overig rundvee van 2 jaar en ouder

Op grond van artikel 3.202 onder e. en i. is sprake van een vergunningsplichtige activiteit.

1.6. Bevoegd gezag

Wij zijn bevoegd gezag om te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning. Dit volgt uit artikel 5.8 van de Omgevingswet (Ow).

1.7. Beoordeling van de aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

1.8. Procedure

Deze beschikking is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in paragraaf 16.5.2 van de Ow. Gelet hierop hebben wij op 29 april 2026 overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow van de aanvraag kennisgegeven op internet via www.officielebekendmakingen.nl.

2. M.E.R-BEOORDELINGSBESLUIT

Het voorgenomen project valt onder categorie A1 van bijlage V, kolom 3, van het Ob. Ondanks dat de drempelwaarde zoals genoemd in de bijlage V, kolom 3, van het Ob niet wordt overschreden geldt er een m.e.r. beoordelingsplicht. Gelijktijdig met de aanvraag is een aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordelingsplicht ontvangen.

De criteria van bijlage III van de EU-richtlijn zijn:

- de kenmerken van het project;
- de locatie van het project;
- soort en kenmerken van het potentiële effect.

Bij de aanmeldingsnotitie is een beschrijving (kenmerken en geplande maatregelen) gevoegd om aanzienlijke milieueffecten te vermijden of te voorkomen. Hiermee hebben we bij de toetsing rekening gehouden.

Hieronder volgt onze afweging.

2.1. Kenmerken van het project

Bij de kenmerken van het project wordt het volgende in aanmerking genomen:

1. de omvang en het ontwerp van het gehele project;
2. de cumulatie met andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
3. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met name land, bodem, water en biodiversiteit;
4. de productie van afvalstoffen;
5. verontreiniging en hinder;
6. het risico van ongevallen en/of rampen die relevant zijn voor het project in kwestie, waaronder rampen die worden veroorzaakt door klimaatverandering, in overeenstemming met wetenschappelijke kennis;
7. de risico's voor de menselijke gezondheid (bijvoorbeeld als gevolg van waterverontreiniging of luchtvervuiling).

2.1.1. Overwegingen

1. Omvang van het project
   De aanvraag betreft het buiten gebruik stellen van een kalverstal om er een nieuwe voor terug te bouwen. Het aantal vleeskalveren wijzigt hierdoor. Er is sprake van een toename van vleeskalveren tot 738 stuks. Hiermee betreft het een uitbreiding van 196 vleeskalveren. Voor het pluimvee worden geen wijzigingen aangevraagd. De totale ammoniakuitstoot van het bedrijf neemt af. De nieuw te bouwen stal wordt op een andere plaats op het bedrijf gebouwd. Hierdoor neemt de afstand tot de bebouwde kom toe.

2. Cumulatie met andere projecten
   In de directe omgeving van het bedrijf zijn geen andere plannen op dit moment aanwezig. Ook zijn er geen plannen aanwezig die wel zijn afgerond, maar nog niet opgericht of in werking genomen.

3. Gebruik natuurlijke hulpbronnen
   Het bedrijf maakt gebruik van aardgas, elektra, (diesel)olie en water. Het gas wordt verbruikt voor de verwarming van de stallen, de elektra voor verlichting, ventilatie en de voer-installatie. Het verbruik wordt beperkt door de toepassing van energiebesparende maatregelen en het verbruik te monitoren. Het water, zowel afkomstig van bron als leiding, wordt verbruikt voor drinkwater en reinigingsdoeleinden. Ook hier wordt het verbruik beperkt door te monitoren en zo spaarzaam mogelijk om te gaan met water.

4. Productie van afvalstoffen
   De afvalstoffen welke binnen het bedrijf worden geproduceerd zijn kadavers, restafvalstoffen, verpakkingsmateriaal, papier, plastic, GFT, klein chemisch afval en restanten van medicijnen, bedrijfsafvalwater en huishoudelijk afvalwater. Alle afvalstoffen met uitzondering van het afvalwater worden ingezameld door erkende inzamelaars. Het bedrijfsafvalwater wordt opgevangen in de mestkelder en met de drijfmest uitgereden op landbouwgronden. Huishoudelijk afvalwater wordt geloosd op het vuilwaterriool.

5. Verontreiniging en hinder
   De emissies bestaan uit ammoniak, geur, fijnstof, geluid, endotoxinen en er vinden bodembedreigende activiteiten. De emissie van ammoniak neemt als gevolg van de bedrijfsontwikkeling af. Die van geur en fijnstof nemen daarentegen toe. De afstanden voor geur ten opzichte van dichtstbij gelegen geurgevoelige objecten. Aan deze afstanden wordt voldaan. Ook blijkt uit de aangeleverde V-stacks berekening dat geen sprake is van een geur overbelaste situatie. Voor fijnstof geldt dat de uitbreiding van emissie valt onder de noemer “Niet In Betekende Mate (NIBM)”. Voor geluid geldt dat naar verwachting de genoemde uitbreiding een niet tot een significante toename van het geluid zal leiden. Endotoxinen zijn celwandresten van bacteriën die vrijkomen wanneer de bacterie afsterft. Het inademen ervan kan bij mensen leiden tot ontstekingsreacties en luchtwegaandoeningen. Voor de onderhavige locatie geldt dat de Gezondheidsraad concludeert dat in de meeste gevallen geen aanwijzingen voor associaties met veehouderijen oplevert.

6. Risico van ongevallen
   De locatie ligt niet in een risicozone van buisleidingen of hoogspanningsleidingen. Het bedrijf is zodanig ingericht dat het optimaal kan functioneren. Bij calamiteiten zijn binnen het bedrijf de nodige veiligheidsvoorzieningen getroffen om een calamiteit en de hierdoor optredende milieubelasting te voorkomen of beperkten. De aanwezigheid van een alarminstallatie en een noodstroomaggregaat zijn instrumenten die hierbij ondersteuning bieden.

7. Risico’s voor de menselijke gezondheid
   De risico’s voor menselijke gezondheid worden zo klein mogelijk gehouden door de toepassing van emissie reducerende technieken een hoge gezondheidsstatus van de veestapel en door diverse maatregelen op het bedrijf, de toepassing van bodem beschermende maatregelen en de opvang van verontreinigd water.

8. Plaats van het project
   a. Bestaande en goedgekeurde grondgebruik
      Het betreft een bestaande locatie, waarbij de gronden al langer agrarisch in gebruik zijn.
   b. Opnamevermogen van het natuurlijke milieu
      De locatie ligt niet binnen de invloedssfeer van de door de Ow beschermde gebieden. Er is geen sprake van cultuurhistorische of archeologische beperkingen voor het plan.

2.1.2. Conclusie: kenmerken van het project

Gezien de kenmerken van het project bestaat er geen aanleiding om te beoordelen dat een milieueffectrapport nodig is.

2.2. Locatie van het project

Bij de plaats van het project wordt het volgende in overweging genomen:

1. het bestaande grondgebruik;
2. de relatieve rijkdom aan alsmede de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;

3. het opnamevermogen van het natuurlijk milieu, waarbij in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden: wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken;
4. gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen volgens Richtlijn 79/409/EEG (= Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (= Habitatrichtlijn),
5. gebieden waar de milieukwaliteitsnormen al niet worden nagekomen,
6. gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid,
7. landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

2.2.1. Overwegingen

De wijziging van het bedrijf betreft het buiten gebruik stellen van een kalverstal om hiervoor op een andere plek op het bedrijf een nieuwe kalverstal te bouwen. Het aantal vleeskalveren zal iets toenemen. Maar door het toepassen van emissiearme technieken zal de emissie van ammoniak afnemen. Voor de nu aangevraagde bedrijfssituatie wordt een aanvraag Omgevingsvergunning Natuur ingediend. In de bij de aanvraag aangeleverde berekening uit Aerius blijkt dat er sprake is van intern salderen en dat de depositie op kwetsbare natuur afneemt. Het bedrijf ligt niet in of nabij een grondwaterbeschermingsgebied of in de in de nabijheid van een zeer kwetsbaar gebied. De afstand tot de dichtstbijzijnde burgerwoning in de bebouwde kom bedraagt 470 meter. Het dichtbijgelegen Natura2000 gebied, het Boetelerveld ligt op 2700 meter vanaf het bedrijf van initiatiefnemer. Ook Natuurnetwerk Nederland (NNN) is niet in de directe nabijheid van de initiatieflocatie gelegen. Het dichtstbijzijnde NNN (Landgoederen Salland) is gelegen op ca. 2 kilometer van de locatie.

2.2.2. Conclusie plaats van het project

De locatie van het project leidt niet tot aanzienlijke milieueffecten om reden waarvan een milieueffectrapport moet worden opgesteld.

2.3. Soort en kenmerken van het potentiële effect

Bij de soort en kenmerken van het potentiële effect wordt in samenhang met de onder de punten 1 en 2 uiteengezette criteria, het volgende in aanmerking genomen:

1. de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (bijvoorbeeld geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
2. de aard van het effect;
3. het grensoverschrijdend karakter van het effect;
4. de waarschijnlijkheid van het effect;
5. de verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;
6. de cumulatie van effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
7. de mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen.

2.3.1. Overwegingen

Van belang is de ligging ten opzichte van de leefomgeving en de mogelijke (on)omkeerbaarheid van de effecten. De grootste en belangrijkste wijziging voor dit bedrijf is het buiten gebruik stellen van een stal en hier een nieuwe voor in de plaats stellen. Hiermee wordt een uitbreiding van 542 naar 738 vleeskalveren gerealiseerd. In de nieuwe stal wordt een luchtwasser gerealiseerd. Met deze uitbreiding wordt een geringe toename van de emissies van fijnstof en geur gerealiseerd. Deze zijn beide van een dusdanig niveau dat de toename van fijnstof onder de richtlijn van NIBM valt en de toename van geur niet tot een overbelaste situatie leidt.

2.3.2. Conclusie soorten en kenmerken van het potentiële project

Van potentiële aanzienlijke effecten is als gevolg van het voorgenomen project geen sprake. In dit kader dient geen MER te worden gemaakt.

Gelet hierop overwegen wij dat naar aanleiding van de soort en de kenmerken van het potentiële effect kan worden uitgesloten dat het project aanzienlijke milieueffecten kan hebben.

2.4. Maatregelen

Op grond van artikel 11.11 van het OB zijn de volgende kenmerken van belang geweest bij het besluit dat geen milieueffectrapportage hoeft te worden gemaakt:

- Hoewel het aantal vleeskalveren toeneemt, neemt de emissie van ammoniak af. De emissies van fijnstof en geur nemen wel toe, maar de gevolgen hiervan leiden niet tot grootschalige milieueffecten.
- Er wordt een stal welke niet is voorzien van emissiearme huisvestingssystemen buiten gebruik gesteld. Hiervoor in de plaats komt een nieuwe moderne stal voorzien van een luchtwasser.
- Er is een Aerius verschilberekening aangeleverd als onderdeel van de m.e.r. projectbeoordeling. Uit deze berekening blijkt dat er een afname is van depositie op Natura 2000 gebieden. Er is in de voorgenomen wijziging sprake van intern salderen.

Met deze maatregelen worden aanzienlijke milieueffecten vermeden of voorkomen. Het gaat hier om het toepassen van een emissiearm systeem bij dierenverblijven. In de voorschriften bij dit besluit is opgenomen welk systeem in welke stal aanwezig moet zijn. Deze systemen moeten in overeenstemming met de bij dit systeem behorende technische beschrijving zijn uitgevoerd en in gebruik zijn. Dit is vastgelegd in het Bal en deze voorwaarden zijn rechtstreeks werkend.

Wij hebben de kenmerken en maatregelen betrokken bij de toetsing of voor het project een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Een beschrijving van de kenmerken en de verplichtingen tot het uitvoeren van de bedoelde maatregelen en het tijdstip waarop die maatregelen gerealiseerd moeten zijn, wordt als voorschrift aan de vergunning verbonden.

2.5. Conclusie

De voorgenomen projectactiviteit(en) van Pluimveebedrijf Velderman leiden niet tot aanzienlijke milieueffecten, die via een milieueffectrapport nader onderzocht moeten worden. De kenmerken van het project, de locatie van het project en de soort en kenmerken van het potentiële effect zijn voldoende inzichtelijk. Aan de omgevingsvergunning wordt daarom op grond van artikel 11.11 van het Ob een voorschrift verbonden.

Omgevingswet

OVERWEGINGEN MILIEU

3. TOETSINGSKADER MILIEU

3.1. Inleiding

De aanvraag heeft betrekking op een milieubelastende activiteit (MBA) als bedoeld in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).
Het gaat hier om de volgende MBA('s):

Activiteit (Mba)	**Kern/functioneel ondersteunend of bedrijfstak overstijgend**	**Vergunningplichtig / meldingsplichtig / informatieplichtig**
Veehouderij (pluimveehouderij en vleeskalveren)	Kernactiviteit	Vergunningplichtige kernactiviteit

Vanwege de vergunningplichtige kernactiviteit zijn alle functioneel ondersteunende activiteiten vergunningplichtig.

3.2. Toetsing aanvraag

Bij onze beslissing op de aanvraag hebben wij conform artikel 8.9 van het Bkl beoordeeld of:

- milieuverontreiniging door de activiteit geïntegreerd wordt voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, beperkt;
- emissies in de lucht, het water en de bodem en het ontstaan van afval door die activiteit worden voorkomen of, wanneer dat niet mogelijk is, beperkt om een hoog niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel te bereiken;
- alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
- de voor de activiteit in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast;
- geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt;
- energie doelmatig wordt gebruikt;
- maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken;
- bij de definitieve beëindiging van activiteiten maatregelen worden getroffen om elk risico van milieuverontreiniging door de activiteit voor het terrein waarop de activiteit werd verricht, te voorkomen of te beperken, als dat nodig om dat terrein weer geschikt te maken voor toekomstig hergebruik;
- het ontstaan van afvalstoffen en afvalwater zo veel mogelijk wordt voorkomen of beperkt en de ontstane afvalstoffen doelmatig worden beheerd.

Zo nodig hebben wij voorschriften die daartoe strekken in de vergunning opgenomen.

In de onderstaande hoofdstukken lichten wij dit nader toe. Wij beperken ons tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed (kunnen) zijn.

3.3. Besluit activiteiten leefomgeving

De aanvraag heeft betrekking op een MBA als bedoeld in artikel 3.202 van het Bal. Het gaat om de kernactiviteit het exploiteren van een andere milieubelastende installatie voor het houden van landbouwhuisdieren (veehouderij). De aangevraagde vergunning gaat over het wijzigen van dierenverblijven. Dit gaat over de activiteit dierenverblijven, zoals is aangewezen in artikel 3.203 van het Bal, en waarvoor algemene regels zijn opgenomen in paragraaf 4.82 van het Bal.
Naast de activiteit dierenverblijven zijn binnen het bedrijf ook andere functioneel ondersteunende MBA's uit hoofdstuk 4 van het Bal van toepassing. Dit gaat over:

- Het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie, bedoeld in paragraaf 4.83;
- Het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen, bedoeld in paragraaf 4.84.

Naast deze ondersteunende activiteiten is ook sprake van een MBA uit hoofdstuk 4 van het Bal die de bedrijfstak (veehouderij) overstijgt. Dit is de activiteit:
Paragraaf 3.2.8 Opslagtank voor vloeistoffen en tankcontainer of verpakking die wordt gebruikt als opslagtank voor vloeistoffen
Voor deze opslag gelden de voorschriften, bedoeld in paragraaf 4.94 Bal.

- Het opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking, bedoeld in paragraaf 4.98.

Binnen de kernactiviteit vinden de volgende activiteiten plaats die vallen onder de werkingssfeer van de algemene regels van hoofdstuk 4 van het Bal:

- Kleinschalig tanken (paragraaf 4.39 Bal);
- Dierenverblijven (paragraaf 4.82 Bal);
- Opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie (paragraaf 4.83 Bal);
- Opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen (paragraaf 4.84 Bal);
- Opslaan van goederen (paragraaf 4.104 Bal).

Er moet worden voldaan aan de hiervoor genoemde paragrafen uit het Bal, voor zover deze betrekking hebben op de genoemde MBA's.

Daarnaast gelden voor de MBA's de volgende paragrafen van afdeling 22.3 van het Omgevingsplan gemeente Raalte:

- Paragraaf 22.3.4 Geluid;
- Paragraaf 22.3.6 Geur;
- Paragraaf 22.3.8.2 Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening;
- Paragraaf 22.3.8.3 Lozen van huishoudelijk afvalwater;
- Paragraaf 22.3.24 Opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen

De specifieke zorgplicht, zoals opgenomen in artikel 2.11 van het Bal, is voor alle genoemde MBA's van toepassing.

3.4. Zorgplicht

3.4.1. Specifieke zorgplicht

Voor milieubelastende activiteiten zoals omschreven in het Bal geldt naast algemene regels of een eventuele vergunningplicht een specifieke zorgplicht.

Deze specifieke zorgplicht staat in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hij geldt voor de milieubelastende activiteiten die in hoofdstuk 3 van het Bal zijn aangewezen. Dat betekent dat de specifieke zorgplicht ook geldt voor activiteiten, waarvoor in hoofdstuk 4 en 5 voorschriften zijn opgenomen.

Artikel 2.11 van het Bal bestaat uit twee delen. Het eerste deel verplicht degene die de activiteit verricht om zorg te dragen voor bepaalde milieubelangen. Hoewel de zorgplicht een open norm is en moet blijven, wordt in het tweede deel van het artikel nader geconcretiseerd waaruit die zorgplicht in ieder geval bestaat. Dit geeft een handvat aan degene die de activiteit verricht om de vereiste zorg in te vullen. Het betreft geen uitputtende concretisering.

In het algemeen zal de specifieke zorgplicht niet overtreden worden indien de activiteit op de gebruikelijke manier wordt uitgevoerd. De specifieke zorgplicht verbiedt handelingen waarvan duidelijk is dat deze niet toegestaan kunnen worden en iedereen zou moeten weten dat ze niet door de beugel kunnen.

Aan deze vergunning zullen geen voorschriften worden verbonden voor activiteiten of aspecten, die reeds voldoende worden gedekt door de specifieke zorgplicht. Daar waar deze volgens ons

in een specifiek geval onvoldoende duidelijkheid biedt, is de specifieke zorgplicht nader ingevuld met vergunningvoorschriften. Vergunningvoorschriften zijn ook gesteld als dat verplicht is op grond van paragraaf 8.5.2 van het Bkl. Dit is in de volgende hoofdstukken per milieuaspect uitgewerkt.

4. AFVALSTOFFEN

4.1. Afvalstoffen algemeen

4.1.1. Grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie

Het verminderen van grondstofgebruik is één van de hoofddoelstellingen van het afvalstoffenbeleid. In het onderwerp 'Grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie' van het Circulair Materialenplan, hierna aangeduid als het CMP, is het beleid uitgewerkt voor grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie. De uitwerking van grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie vindt voornamelijk plaats via het Nationaal programma Circulaire Economie (NPCE). In het CMP is de 'Handreiking grondstoffengebruik en afvalafvalpreventie in de omgevingsvergunning' opgenomen. In de bijlage van de handreiking zijn de milieubelastende activiteiten opgenomen waarvoor de aanvraagvereisten van artikel 7.27 Omgevingsregeling gelden.
Op grond van artikel 8.10 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) (vaststelling van de beste beschikbare technieken) en artikel 8.29 Bkl kan het bevoegd gezag voorschriften in omgevingsvergunningen opnemen om invulling te geven aan dit aspect.

In alle bedrijfsprocessen kunnen mogelijkheden bestaan om het ontstaan van afvalstoffen en het - directe of indirecte - gebruik van grondstoffen terug te dringen of de bestaande grondstoffen te vervangen door duurzame alternatieven. Zowel het beperken van de hoeveelheid afvalstoffen als het terugdringen van de hoeveelheid grondstoffen levert direct een financiële besparing op.
Uitgangspunt voor alle bedrijven is dat het ontstaan van afval moet worden voorkomen of beperkt.
Binnen de milieubelastende activiteit ontstaan de volgende afvalstoffen:

- Huishoudelijk;
- papier;
- metaal;
- glas;
- plastic;
- gft/ groen-afval;
- kadavers;
- TL buizen/ spaarlampen;
- verfrestanten;
- afgewerkte olie;

Gezien geringe hoeveel afvalstoffen die binnen de locatie vrijkomt concluderen wij dat grondstoffengebruik en afvalpreventie niet relevant is. Wij hebben daarom in deze vergunning verder geen aandacht besteed aan grondstoffengebruik en afvalpreventie van afvalstoffen.

4.2. Conclusie

Gelet op het bovenstaande zijn wij van mening dat de aangevraagde activiteiten in overeenstemming zijn met het geldende afvalbeheerplan en daarmee bijdragen aan een doelmatig beheer van afvalstoffen.

5. WATERBESPARING

5.1. Waterbesparing

5.1.1. Algemeen

De winning van drinkwater kost geld, grondstoffen en energie. Het zuinig gebruik van drinkwater vormt dan ook onderdeel van de oogmerken van de regels over milieubelastende activiteiten (het zuinig gebruik van energie en grondstoffen). Het gebruik van drinkwater als proceswater moet zoveel mogelijk worden beperkt tot die processen waarvoor water van een bepaalde kwaliteit noodzakelijk is. Het gebruik van drinkwater als koelwater bijvoorbeeld moet zoveel mogelijk worden voorkomen.

5.1.2. Grondwater

Voor het onttrekken van grondwater is veelal een vergunning benodigd. Dit is geregeld in artikel 16.3 van het Bal of de waterschapsverordening, en is een wateractiviteit. Wij mogen daarom in deze vergunning geen eisen stellen aan de winning van grondwater.

Het Bkl verplicht ons echter wel te toetsen of grondstoffen doelmatig worden gebruikt. Ook moet worden voorkomen dat afvalwater ontstaat en als dat niet mogelijk is, moet afvalwater doelmatig worden beheerd.

Binnen de bedrijfsprocessen wordt 50 m^3/jaar grondwater verbruikt. Wij zijn daarom van mening dat het in deze situatie niet nodig is om voorschriften met betrekking tot beperking van het grondwaterverbruik in de vergunning op te nemen. Het grondwater wordt gebruikt voor het reinigen van de stallen. Er zijn geen alternatieven beschikbaar. Drinkwater gebruiken voor de reiniging van de stallen is onwenselijk.

5.1.3. Drinkwaterverbruik

Het totale drinkwaterverbruik binnen de bedrijfsprocessen bedraagt 15.000 m^3 per jaar. Wij zijn daarom van mening dat het in deze situatie niet nodig is om voorschriften met betrekking tot beperking van drinkwater in de vergunning op te nemen.

6. DIERENVERBLIJVEN EN EMISSIE

6.1. Dieraantallen en (huisvestings)systemen vergund

In tabel 1 zijn het aantal dieren, de ammoniakemissie (kg NH_3 per jaar), de geuremissie (OU_E/s) en de fijnstofemissie (gram PM_{10} per jaar) weergegeven op basis van de geldende vergunning. De emissiefactoren zijn per dierplaats. Het maximale aantal te houden dieren is gelijk aan het aantal dierplaatsen.

Tabel 1 geldende vergunning.

				Ammoniakemissie		**Geuremissie**		**Fijnstofemissie**	
Stal	**Code**	**Diercategorie / huisvestingssysteem en indien van toepassing aanvullende techniek / nummer systeembeschrijving**	**Aantal dieren**	**Ammoniak-emissie-factor**	**Totaal ammoniak**	**Geur-emissie-factor**	**Totaal geur**	**Fijnstof-emissie-factor**	**Totaal fijnstof**
1	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen	30	3,5	105	35,6	1.068	33	990
2	HE2.100	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en	1.475	0,315	465,63	0,34	501,50	84	123.900

		ouder. Overige huisvestingssystemen							
4	HE2.3.1	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder. Volierehuisvesting tenminste 50% rooster met mestband. OW 2004.09.V1	12.200	0,09	1.098	0,34	4.148	65	793.000
5	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen	72	3,5	252	35,6	2.563,20	33	2.376
6	HE2.3.1	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder. Volierehuisvesting tenminste 50% rooster met mestband OW 2004.09.V1	9.370	0,09	843,30	0,34	3.185,80	65	609.050
8	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen	220	3,5	770	35,6	7.832	33	7.260
9	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen	220	3,5	770	35,6	7.832	33	7.260
		Totaal			**4303**		**27.131**		**1.543.836**

6.2. Dieraantallen en (huisvestings)systemen aanvraag

Het aantal dieren waarvoor vergunning wordt gevraagd, de ammoniakemissie (kg NH_3 per jaar), de geuremissie (OU_E/s) en de fijnstofemissie (gram PM_{10} per jaar) zijn in tabel 2 weergegeven. De emissiefactoren zijn per dierplaats. Het maximale aantal te houden dieren is gelijk aan het aantal dierplaatsen.

Tabel 2 aangevraagde vergunning.

Stal	**Code**	**Diercategorie / huisvestingssysteem en indien van toepassing aanvullende techniek / nummer systeembeschrijving**	**Aantal dieren**	**Ammoniakemissie**		**Geuremissie**		**Fijnstofemissie**	
				Ammoniak-emissie-factor	**Totaal ammoniak**	**Geur-emissie-factor**	**Totaal geur**	**Fijnstof-emissie-factor**	**Totaal fijnstof**
2	HE2.100	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en	1.475	0,315	464,63	0,34	501,5	84	123.900

		ouder. Overige huisvestingssystemen							
4	HE 2.3.1	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder. Volierehuisvesting ten minste 50% rooster met mestband. OW 2004.09.V1	12.200	0,09	1.098	0,34	4.148	65	793.000
5	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen	72	3,5	252	35,6	2.563,2	33	2.376
6	HE 2.3.1	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder. Volierehuisvesting ten minste 50% rooster met mestband. OW 2004.09.V1	9.370	0,09	843,30	0,34	3.185,8	65	609.050
8	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen	220	3,5	770	35,6	7.832	33	7.260
9	HA3.100	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen	220	3,5	770	35,6	7.832	33	7.260
10	HA3.100 + LW2.6	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen i.c.m. OW 2008.08.V1	226	0,175	39,55	24,92	5.681,92	21	4.746
		Totaal			**4.237,48**		**31.744,12**		**1.547.592**

6.3. Toepassing (huisvestings)systemen

In een deel van de stallen worden emissiearme huisvestingssystemen en aanvullende technieken toegepast waarbij is verwezen naar een nummer van een systeembeschrijving. De uitvoering van deze emissiearme huisvestingssystemen en aanvullende technieken in de stallen met de nummers 4,6,10 moet overeenkomen met de beschrijving van dat emissiearme huisvestingssysteem. Dit is opgenomen in artikel 4.5 van de Omgevingsregeling, artikel 4.817 van het Bal verwijst hiernaar.
Op basis van de gegevens bij de aanvraag is vastgesteld welke huisvestingssystemen en aanvullende technieken in de aanvraag zijn opgenomen. Deze systemen en technieken zijn vermeld in tabel 2. Voor de berekening van de emissies uit de dierenverblijven kan terecht van de in deze tabel opgenomen emissiefactoren worden uitgegaan.
Doordat artikel 4.817 een rechtstreekse werking heeft zijn voor dit onderdeel geen voorschriften met betrekking tot de uitvoering en het gebruik in de vergunning opgenomen. Wel is in de voorschriften opgenomen dat voor het in gebruik nemen van deze stallen de Omgevingsdienst in de gelegenheid moet worden gesteld om een controle uit te voeren. Deze controle ziet toe op de uitvoering van het systeem en is bedoeld om vast te stellen dat wat is gerealiseerd ook overeenkomt met de systeembeschrijving van het betreffende systeem.

7. BESTE BESCHIKBARE TECHNIEKEN

In het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu moeten aan de vergunningvoorschriften worden verbonden, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de MBA voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, wanneer dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk – bij voorkeur bij de bron – te beperken en ongedaan te maken. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat bij het uitoefenen van de MBA ten minste de voor die MBA in aanmerking komende beste beschikbare technieken (BBT) worden toegepast.

Bij het bepalen van de BBT moet rekening gehouden worden met de BBT-conclusies en informatiedocumenten in bijlage XVIII, onder A, van het Bkl.

7.1. IPPC-installatie

De Europese richtlijn industriële emissies (RIE) geeft milieueisen voor de installaties die genoemd staan in de bij de richtlijn behorende bijlage I. Wanneer een installatie daar genoemd is, spreken we van een IPPC-installatie. Voor veehouderijen vallen de volgende installaties onder de werking van de RIE:

- meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee, of;
- meer dan 2.000 plaatsen voor vleesvarkens (van meer dan 30 kg), of;
- meer dan 750 plaatsen voor zeugen.

De activiteit waarvoor vergunning wordt aangevraagd, leidt niet tot een overschrijding van de ondergrenswaarden van de RIE. De MBA betreft geen IPPC-installatie. Een beoordeling op grond van de RIE, zoals deze is geïmplementeerd in de Omgevingswet, is voor deze inrichting niet van toepassing.

7.2. BBT-documenten

Met de volgende in bijlage XVIII van het Bkl aangewezen informatiedocumenten over BBT hebben wij rekening gehouden:

- Bodembescherming; combinaties van voorzieningen en maatregelen (BB-CVM), April 2020;
- Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 15 (PGS 15): Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, augustus 2021;
- Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 30 (PGS 30): vloeibare brandstoffen in bovengrondse tank en afleverinstallaties

8. AMMONIAKEMISSIE UIT DIERENVERBLIJVEN

8.1. BBT dierenverblijven ammoniak

8.1.1. Toetsingskader

Voor zover het de toepassing van de BBT in de dierenverblijven betreft, is de aanvraag getoetst aan het Bal, artikelen 4.806, eerste lid, 4.807 en 4.818 tot en met 4.821.

Voor diercategorieën waarvoor het redelijk is om emissie-eisen te stellen zijn emissiegrenswaarden voor ammoniak opgenomen in het Bal. Het besluit geeft een goed beeld van de 'stand der techniek'. Het principe van het besluit is dat alleen huisvestingssystemen, met inbegrip van een aanvullende techniek, met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de emissiegrenswaarde zijn toegestaan. De diercategorie en het tijdstip waarop het dierenverblijf is opgericht bepalen of en welke emissiegrenswaarde van toepassing is. Wanneer een huisvestingsysteem met inbegrip van een aanvullende techniek voldoet aan de in het Bal gestelde eisen kan ervan worden uitgegaan dat dit huisvestingsysteem in combinatie met de

aanvullende techniek een voor de installatie in aanmerking komende BBT is. Wanneer op basis van dit besluit geen emissiegrenswaarde van toepassing is moet elk huisvestingssysteem, met inbegrip van een aanvullende techniek, worden aangemerkt als de BBT.

8.1.2. Toetsing emissie-eis ammoniak op basis van het Bal

In tabel 3 is per diercategorie per stal de emissiegrenswaarde naast de emissiefactor van het aangevraagde huisvestingssysteem gezet.

Tabel 3 huisvestingssystemen aangevraagde situatie. Emissiefactor op basis van bijlage V (voor huisvestingssystemen) in combinatie met bijlage VI (voor aanvullende technieken) van de Omgevingsregeling en emissiegrenswaarde op basis van artikelen 4.818 (melkkoeien en kalfkoeien), 4.819 (vleeskalveren) en 4.820 (varkens, kippen en kalkoenen) van het Bal.

Stal	**Diercategorie / huisvestingssysteem en indien van toepassing aanvullende techniek / nummer systeembeschrijving**		**Aantal dieren**	**Emissiefactor (kg NH_3 per dierplaats per jaar)**	**Emissie-grenswaarde (kg NH_3 per dierplaats per jaar)**	**Kolom emissie-grenswaarde**
2	HE2.100, legkippen, overige huisvestingssystemen.		1.475	0,315	0,125	A
4	HE2.3.1 Legkippen, volièrehuisvesting ten minste 50% rooster met mestband (ow 2004.09.V1)		12.200	0,09	0,125	A
5	HA3.100 Vleeskalveren jonger dan 1 jaar. Overige huisvestingssystemen		72	3,5	3,5	2
6	HE2.3.1 Legkippen, volièrehuisvesting ten minste 50% rooster met mestband (ow 2004.09.V1)		9.370	0,09	0,125	A
8	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar		220	3,5	3,5	2
9	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar		220	3,5	3,5	2
10	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar, overige huisvestingssystemen met nageschakelde techniek LW 2.6		228	0,175	2,5	C

In de stallen 4 en 6 voor gezamenlijk 21.570 legkippen overschrijdt de emissiefactor van het huisvestingssysteem met inbegrip van een aanvullende techniek de emissiegrenswaarde niet. De uitvoering van deze stallen voldoet aan de eis van het toepassen van de BBT.

Voor de diercategorie vleeskalveren jonger dan 1 jaar geldt de emissiegrenswaarde van 2,5 kilogram als emissiegrenswaarde, voor stallen die zijn opgericht en klaar voor gebruik op of na 1 januari 2020. De voorgestelde huisvestingssystemen met inbegrip van een aanvullende techniek in stal 10 voor vleeskalveren voldoen aan de maximale emissiewaarde. Stal 5,8,9 voor vleeskalveren zijn opgericht voor 1 januari 2020 en voldoen daarmee aan de eis van het toepassen van de BBT.

Het huisvestingssystemen in de stallen 2 voor 1.475 legkippen heeft een emissiefactor die boven de emissiegrenswaarde uit kolom A van tabel 4.820 in het Bal ligt. De betreffende huisvestingssystemen met inbegrip van een aanvullende techniek zijn in deze dierenverblijven voor 1 januari 2007 gerealiseerd en wijzigen niet. Het niet voldoen aan de emissiegrenswaarde uit kolom A van tabel 4.820 in het Bal wordt gecompenseerd door het toepassen van huisvestingssystemen met inbegrip van een aanvullende techniek met een verdergaande emissiebeperking in andere dierenverblijven binnen de installatie, het 'intern salderen'. De installatie heeft in de gevraagde situatie een ammoniakemissie van 4.237,48 kg per jaar (zie

tabel 2). Wanneer alle huisvestingssystemen precies zouden voldoen aan de emissiegrenswaarden van het Bal, dan zou de installatie een ammoniakemissie hebben van 5242,64 kg per jaar (zie tabel 4). De ammoniakemissie in de aangevraagde situatie is niet groter dan deze berekende ammoniakemissie. Daarnaast voldoen alle na 1 juli 2015 opgerichte en de nog op te richten dierenverblijven afzonderlijk aan het Bal. De gehele installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven voldoet daarmee aan de eis van het toepassen van de BBT.

Tabel 4 ammoniakemissie aangevraagde situatie, als alle aangevraagde huisvestingssystemen precies voldoen aan de emissiegrenswaarde. Emissiegrenswaarde op basis van artikelen 4.818 (melkkoeien en kalfkoeien), 4.819 (vleeskalveren) en 4.820 (varkens, kippen en kalkoeien) van het Bal.

Stal	Diercategorie	Aantal dieren	Ammoniakemissie	
			Emissie-grenswaarde (kg NH_3 per dierplaats per jaar)	Totaal ammoniak
2	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder	1.475	0,125	184,38
4	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder	12.200	0,125	1525
5	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar	72	3,5	252
6	Legkippen van 18 weken en ouder, ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder	9.370	0,125	1171,25
8	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar	220	3,5	770
9	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar	220	3,5	770
10	Vleeskalveren jonger dan 1 jaar	228	2,5	570
	Totaal			**5242,65**

8.1.3. Conclusie BBT dierenverblijven

De dierenverblijven voldoen voor het onderdeel ammoniak aan de eisen van het Bal. Dit onderdeel is geen reden voor het weigeren van de gevraagde vergunning.

8.2. Ammoniakemissie dierenverblijven

8.2.1. Toetsingskader

Voor zover het de ammoniakemissie uit dierenverblijven betreft, is de aanvraag getoetst aan het omgevingsplan.

8.2.2. Toetsing

De dierenverblijven van onderhavige installatie liggen niet binnen een zone van 250 meter van een zeer kwetsbaar gebied. Voor deze installatie geldt op grond van het omgevingsplan geen beperking met betrekking tot het ammoniakplafond. Aan het gestelde in het omgevingsplan wordt voldaan.

8.2.3. Conclusie ammoniakemissie uit dierenverblijven

De ammoniakemissie vanuit de dierenverblijven vormt geen reden de gevraagde vergunning te weigeren.

9. GEURHINDER UIT DIERENVERBLIJVEN

9.1. Toetsingskader

De aanvraag is getoetst aan het omgevingsplan gemeente Raalte.

In tabel 5 staan de normen voor de geurbelasting en afstandseisen die van toepassing zijn.

Tabel 5 geurnormen en afstandseisen

Ligging en aard geurgevoelig gebouw	Afstandseis / norm	Waarde
Geen onderdeel veehouderij		
In de bebouwde kom	3	OU_E/m^3
In het buitengebied	14	OU_E/m^3
In de bebouwde kom	100	meter
In het buitengebied	50	meter
Onderdeel veehouderij		
In de bebouwde kom	100	meter
In het buitengebied	50	meter
In de bebouwde kom	50	meter
In het buitengebied	25	meter

9.2. Toetsing geurhinder

De geurhinder, die afkomstig is van de installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven, is getoetst aan de normen voor de geurbelasting en de afstandseisen uit het omgevingsplan.

Wanneer in de gevraagde situatie aan de normen voor de geurbelasting en/of afstandseisen wordt voldaan, dan vormt geurhinder uit dierenverblijven geen weigeringsgrond voor de aanvraag.

9.3. Beoordeling dieren met geuremissiefactoren

Bij diercategorieën waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld in de Omgevingsregeling, moet met behulp van het verspreidingsmodel 'V-Stacks vergunning' de geurbelasting op het geurgevoelige gebouw worden bepaald. In afwijking hiervan moet tot geurgevoelige objecten die deel uitmaken van een andere veehouderij een vaste afstand worden aangehouden (artikel 22.100 , van het omgevingsplan). Tot geurgevoelige gebouwen binnen de bebouwde kom moet een afstand tenminste 100 meter worden aangehouden. Buiten de bebouwde kom is deze afstand tenminste 50 meter.
Ook moet op grond van artikel 22.103 een afstand tussen het geurgevoelige object en de gevel van het dierenverblijf worden aangehouden. Deze afstand bedraagt tenminste 50 meter ten opzichte van geurgevoelige gebouwen binnen een bebouwingscontour geur en tenminste 25 meter ten opzichte van geurgevoelige gebouwen buiten een bebouwingscontour geur.

De maximale geurbelasting (norm) op een geurgevoelig object is vastgelegd in artikel 22.98 van het omgevingsplan.

Een berekening van de geurbelasting met het verspreidingsmodel 'V-Stacks vergunning' is bij de aanvraag gevoegd, zie het document ‘2026 30-07 onderbouwing milieubelastende activiteiten’.

9.4. Conclusie geurhinder dierenverblijven

De afstanden tot en de geurbelasting op geurgevoelige gebouwen vormen geen reden de gevraagde vergunning te weigeren.

10. EMISSIE FIJNSTOF UIT DIERENVERBLIJVEN

10.1. BBT dierenverblijven voor fijnstof

10.1.1. Toetsingskader

Voor zover het de toepassing van de BBT in de dierenverblijven betreft, is de aanvraag getoetst aan het Bal, artikelen 4.806, eerste lid, 4.807, 4.822 en 4.823.

Voor diercategorieën waarvoor het redelijk is om emissie-eisen te stellen voor fijnstof (PM_{10}) zijn emissiegrenswaarden opgenomen in het Bal. Het besluit geeft een goed beeld van de 'stand der techniek'. Het principe van het besluit is dat alleen huisvestingssystemen, met inbegrip van een aanvullende techniek, met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de emissiegrenswaarde zijn toegestaan. De diercategorie en het tijdstip waarop het dierenverblijf is opgericht bepalen of en welke emissiegrenswaarde van toepassing is. Wanneer een huisvestingsysteem met inbegrip van een aanvullende techniek voldoet aan de in het Bal gestelde eisen kan ervan worden uitgegaan dat dit huisvestingsysteem, met inbegrip van de aanvullende techniek(en), een voor de installatie in aanmerking komende BBT is. Wanneer op basis van dit besluit geen emissiegrenswaarde van toepassing is moet elk huisvestingssysteem, met inbegrip van een aanvullende techniek, worden aangemerkt als de BBT.

10.1.2. Toetsing emissie-eis fijnstof (PM_{10}) op basis van het Bal

Voor de diercategorie vleeskalveren jonger dan een jaar gelden geen emissiegrenswaarden. De voorgestelde huisvestingssystemen in stal 5,8,9,10 voor vleeskalveren voldoet daarmee aan de eis van het toepassen van de BBT. Voor het pluimvee in de stallen 2, 4 en 6 geldt dat deze al vergund zijn en er geen veranderingen voor deze stallen worden doorgevoerd.

10.1.3. Conclusie BBT-dierenverblijven

De dierenverblijven voldoen voor het onderdeel fijnstof aan de eisen van het Bal. Dit onderdeel is geen reden voor het weigeren van de gevraagde vergunning.

10.2. Luchtkwaliteitseisen

10.2.1. Toetsingskader

In afdeling 2.2 van het Bkl zijn omgevingswaarden gesteld aan de concentraties van een aantal stoffen in de buitenlucht op leefniveau, die wij als toetsingscriteria moeten hanteren. Deze omgevingswaarden hebben betrekking op de stoffen zwaveldioxide, stikstofdioxide, stikstofoxide, fijnstof ($PM_{2,5}$ en PM_{10}), benzeen, lood en koolmonoxide.

In beginsel dient ter beperking van de emissies BBT te zijn toegepast. Worden desondanks overschrijdingen van de omgevingswaarden verwacht en er is sprake van een in betekenende mate bijdrage van de MBA, dan moet worden gezocht naar aanvullende eisen of alternatieven, waardoor de bijdrage van de veehouderij per saldo niet groter wordt dan voor het te nemen besluit voor de vergunningverlening.

Op grond van de beoordelingsregels van het Bkl kan de vergunning alleen worden verleend, als aannemelijk gemaakt kan worden dat voldaan wordt aan (minimaal) één van de volgende criteria:

a. er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een omgevingswaarde;
b. er is - al dan niet per saldo - geen verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. de bijdrage aan de concentratie van een stof is ‘niet in betekenende mate'.

10.2.2. Toetsing

De meest relevante luchtkwaliteitseisen voor veehouderijen hebben betrekking op fijnstof ($PM_{2,5}$ en PM_{10}). De stoffen stikstofdioxide en stikstofoxide komen voornamelijk vrij bij verbrandingsprocessen. Gezien de activiteiten van de veehouderij kan worden gesteld dat geen of nauwelijks stikstofdioxide en stikstofoxide worden uitgestoten. De andere genoemde stoffen (zwaveldioxide, benzeen, lood en koolmonoxide) zijn niet relevant bij een veehouderij. Aan de omgevingswaarden die voor deze stoffen zijn vastgesteld, is niet getoetst. Gezien de aard van het bedrijf (veehouderij) zullen deze niet worden overschreden.

Voor fijnstof zijn de volgende omgevingswaarden opgenomen:

- 24-uurgemiddelde omgevingswaarde van 50 $\mu g/Nm^3$ voor PM_{10}, waarbij geldt dat deze maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden;
- kalenderjaargemiddelde omgevingswaarde van 40 $\mu g/Nm^3$ voor PM_{10};
- kalanderjaargemiddelde omgevingswaarde van 25 $\mu g/Nm^3$ voor $PM_{2,5}$.

Voor het berekenen van de concentratie van $PM_{2,5}$ zijn nog niet in alle gevallen emissiefactoren bekend. Tot die tijd zal voor de beoordeling van $PM_{2,5}$ worden uitgegaan van een publicatie van het Planbureau voor de leefomgeving. Op basis van een onderzoek van het RIVM ("Attainability of $PM_{2,5}$ air quality standards, situation for the Netherlands in a European context, [redacted], [redacted] en [redacted] Planbureau voor de Leefomgeving, Bilthoven 2009) wordt geconcludeerd dat wanneer aan de omgevingswaarden voor PM_{10} wordt voldaan, dit ook geldt voor de omgevingswaarde voor $PM_{2,5}$. De veehouderijen zijn in het algemeen geen belangrijke bron van de uitstoot van fijnstof. Het aandeel $PM_{2,5}$ binnen de uitgestoten hoeveelheid PM_{10} bij volièrestallen voor pluimvee bedraagt ongeveer 6% (zie rapport: Maatregelen ter vermindering van fijnstofemissie uit de pluimveehouderij; effect van een oliefilm op het strooisel in volièrehuisvesting voor leghennen, ASG, februari 2009, rapport 195). Als de luchtkwaliteit aan de omgevingswaarden voor PM_{10} voldoet, dan geldt dit ook voor de omgevingswaarde voor $PM_{2,5}$. Daarbij ligt de achtergrondconcentratie voor $PM_{2,5}$ in Nederland ruimschoots onder de omgevingswaarde.

Bij de aanvraag is een NIBM-toets gevoegd, zie het document '2026 30-07 onderbouwing milieubelastende activiteiten'. Met het toepassen van een chemische luchtwasser op stal 10 worden maatregelen getroffen om de emissie van fijnstof (PM_{10}) uit de betreffende vleeskalverenstal te reduceren.

Uit toetsing van onderhavige aanvraag blijkt dat ten aanzien van de vergunde emissie fijnstof een verslechtering optreedt. Uit de NIBM-toets blijkt dat ten gevolge van de aangevraagde situatie de toename van de emissie fijnstof (PM_{10}), ten opzichte van de geldende vergunning, 3756 gram per jaar bedraagt. Het dichtstbijzijnde gevoelige object ligt op een afstand van ongeveer 107 meter van het dichtstbijzijnde emissiepunt van stal 10.

Uit de 'Handreiking fijnstof en veehouderijen'[7] blijkt dat op een afstand van 100 meter een toename van de emissie fijnstof (PM_{10}) ten gevolge van een uitbreiding met 581 kilogram per jaar als NIBM kan worden beschouwd.

Naast de dierenverblijven zorgen ook verkeersbewegingen voor emissies van fijnstof. De fijnstof emissie afkomstig van de verkeersbewegingen zijn, in vergelijking met de emissies afkomstig van dieren, echter zeer beperkt. Dit blijkt uit de berekening met de NIBM tool[8]. Uit deze berekening is gebleken dat de emissie van fijnstof afkomstig van verkeersbewegingen NIBM is en daarom als niet significant aan te merken is.

[7] Zie https://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/stof/handreiking-fijn-1/berekenen-fijn-stof/vuistregel/

[8] De NIBM-tool is te vinden op de website Informatiepunt Leefomgeving, zie: NIBM-tool - Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)

De emissie van fijnstof (PM_{10}) van de veehouderij bedraagt meer dan 800 kg per jaar. In een straal van 500 meter van deze veehouderij liggen geen andere veehouderijen met een emissie van fijnstof (PM_{10}) van meer dan 500 kg per jaar (bij achtergrondconcentratie hoger dan 27 µg/m³) / met een emissie van fijnstof (PM_{10}) van meer dan 800 kg per jaar (bij achtergrondconcentratie maximaal 27 µg/m³). Het is niet nodig om de immissieconcentratie van deze veehouderij samen met andere veehouderijen te berekenen.

10.2.3. Conclusie

De uitbreiding van de veehouderij draagt niet in betekenende mate bij aan de concentratie fijnstof in de buitenlucht. Luchtkwaliteit vormt geen reden de gevraagde vergunning te weigeren.

11. (VOLKS)GEZONDHEID EN VEEHOUDERIJ

Het aspect bestrijding van besmettelijke ziekten is een aspect dat primair zijn regeling vindt in andere wetgeving. Daarnaast blijft in het kader van verlening van een vergunning krachtens de Omgevingswet ruimte voor een aanvullende toets.
Bij een vergunningaanvraag is het van belang om de gezondheid van omwonenden van een veehouderij mee te nemen bij de besluitvorming, ook als daar geen centraal of wettelijk verankerd toetsingskader voor beschikbaar is. Met andere woorden, als door het in werking zijn van de veehouderij risico's voor de volksgezondheid kunnen ontstaan, moeten deze risico's als gevolg voor het milieu bij de beoordeling van de aanvraag worden betrokken.

11.1. Het toetsingskader

Op basis van alle tot nu toe bekende rapporten kunnen geen eenduidige conclusies worden getrokken om duidelijke uitspraken te kunnen doen over de onaanvaardbare gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen. Dit wordt als zodanig ook bevestigd door alle tot nu toe gedane uitspraken door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en rechtbanken, waaruit blijkt dat er geen algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten zijn om de volksgezondheid mee te nemen bij de verlening van de omgevingsvergunning milieu.
Voor het opstellen van één beoordelingskader is onvoldoende wetenschappelijke kennis aanwezig. Uit de onderzoeksrapporten kan geen relatie worden gelegd tussen de afstand tot veehouderijen en de gezondheidsrisico's voor omwonenden.

Op 7 juli 2016 verschenen de volgende onderzoeksrapporten[9]:

- Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO), RIVM, juli 2016, RIVM Rapport 2016-0058;
- Emissies van endotoxinen uit de Veehouderij: emissiemetingen en verspreidingsmodellering, Wageningen UR Livestock Research, juni 2016, rapport 959;
- Additionele maatregelen ter vermindering van emissies van bioaerosolen uit stallen: verkenning van opties, kosten en effecten op de gezondheidslasten van omwonenden, Wageningen UR Livestock Research, juni 2016, rapport 949.

Op 16 juni 2017 verscheen het onderzoeksrapport 'Veehouderij en Gezondheid omwonenden (VGO) (aanvullende studies); Analyse van gezondheidseffecten, risicofactoren en uitstoot van bio-aerosolen', een publicatie van het RIVM (RIVM Rapport 2017-0062, juni 2016)[10]. Vervolgens is op 8 oktober 2018 door het Nivel het onderzoeksrapport 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III; Longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen;

[9] Deze rapporten zijn op 7 juli 2016 aangeboden aan de Tweede Kamer.

[10] Dit rapport is op 16 juni 2017 aangeboden aan de Tweede Kamer.

actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2014 – 2016' gepubliceerd[11]. Op 10 oktober 2019 is door het Nivel het onderzoeksrapport 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III; Longontsteking in de nabijheid van geitenhouderijen in Gelderland, Overijssel en Utrecht' gepubliceerd[12]. Daarnaast is op 24 november 2021 door het Nivel het onderzoeksrapport 'Longontsteking in de nabijheid van geitenhouderijen in Noord-Brabant en Limburg: actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2017 – 2019' gepubliceerd[13]. Op 4 februari 2025 is door het RIVM het onderzoeksrapport 'Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO-III); Actualisatie epidemiologische studies 2014-2019, Onderzoek naar longontsteking rond geitenhouderijen 2018-2024' gepubliceerd[14]. Deze laatste vier rapporten zijn deelrapporten van een reeks vervolgonderzoeken in het kader van het onderzoeksprogramma Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO-III).

In het VGO-onderzoek is aangegeven dat gezondheidsrisico's aanwezig kunnen zijn bij met name pluimveehouderijen en in gebieden waar veel veehouderijen liggen (veedichte gebieden waar meer dan 15 veehouderijen binnen 1 km van een burgerwoning zijn gelegen). Het rapport 'Emissies van endotoxinen uit de Veehouderij' concludeert dat de grenswaarde, die door de Gezondheidsraad is vastgesteld voor endotoxine, overschreden wordt binnen 200 meter van een varkenshouderij en binnen 500 meter van een pluimveehouderij. Voor varkenshouderijen geldt dat de maatregelen, die genomen moeten worden om te voldoen aan bestaande normen voor fijnstof en geur, ook de emissie van endotoxine beperken. Voor pluimveehouderijen is de overschrijding van endotoxine zodanig dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.
Het rapport 'Additionele maatregelen ter vermindering van emissies van bioaerosolen uit stallen' geeft inzicht in de maatregelen die door de ondernemer in stallen genomen kunnen worden om een extra reductie van de emissie van bioaerosolen te realiseren, boven op de reductie die al plaatsvindt door het toepassen van technieken om de fijnstof emissie te reduceren. In het rapport is ook een synthese uitgevoerd welke maatregelen op basis van de kosten en de behaalde reductie het meest perspectiefvol zijn.

In het aanvullend VGO-onderzoek (VGO-II) worden de conclusies uit het VGO-onderzoek van 2016 bevestigd. Verder laat dit aanvullend VGO-onderzoek tot een afstand van 1,5-2 km rondom een individuele geitenhouderij een verhoogde kans op longontsteking zien. De oorzaak van deze verhoogde kans op longontstekingen rondom geitenhouderijen kan door de onderzoekers niet worden aangegeven. De resultaten van het deelonderzoek naar longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen (VGO III) wijzen, net als de voorgaande onderzoeken, op een associatie tussen het wonen in nabijheid van een geitenhouderij en een verhoogd risico op longontsteking. Ook nu kon de directe oorzaak van deze verhoogde kans niet door de onderzoekers worden aangegeven. Het eerder gevonden verband tussen een verhoogde kans op het oplopen van een longontsteking en het wonen nabij een pluimveehouderij is in de nieuwe studie niet bevestigd (onderzochte jaren tussen 2014 en 2019).

11.2. De gevolgen van de aangevraagde activiteiten

Het toetsingskader naar aanleiding van de op 7 juli 2016 gepresenteerde onderzoeken, en de daarna beschikbaar gekomen vervolgonderzoeken, is in ontwikkeling. Een eenduidige tekst

[11] Op 22 oktober 2018 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer.

[12] Op 24 april 2020 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer.

[13] Op 24 november 2021 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer, zie https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/11/24/kamerbrief-bij-deelrapporten-onderzoeksprogramma-veehouderij-en-gezondheid-omwonenden.

[14] Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO-III); Actualisatie epidemiologische studies 2014-2019, Onderzoek naar longontsteking rond geitenhouderijen 2018-2024, RIVM, 2024, RIVM-rapport 2024-0167. Op 4 februari 2025 is dit rapport aangeboden aan de Tweede Kamer, zie https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/02/04/kamerbrief-over-onderzoeksrapport-veehouderij-en-gezondheid-omwonenden-vgo-iii.

voor de beoordeling is nog niet beschikbaar. De landelijke handreiking ‘Veehouderij en Gezondheid’ is in voorbereiding. De installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven wordt uitgebreid met een nieuwe stal voor vleeskalveren jonger dan een jaar. Ten gevolge van de toename van het aantal dieren en de omvang van de activiteiten in de installatie, kunnen mogelijk gevolgen voor de volksgezondheid optreden.

11.3. Maatregelen en voorzieningen

Binnen de installatie zijn bepalingen ingevolge de Wet dieren van toepassing. Deze bepalingen waarborgen dat dierziektes binnen de installatie worden voorkomen, dan wel worden bestreden. Het gaat daarbij onder andere om het gebruik van bedrijfskleding, het naleven van een hygiëneprotocol en het schoonmaken en ontsmetten van veetransportwagens.
Bij de aanvraag is in 2026 30-07 onderbouwing milieubelastende activiteiten’ aangegeven welke maatregelen worden getroffen om de risico’s ten gevolge van de verspreiding van zoönosen te voorkomen of beperken.

11.4. Beoordeling en conclusie

De installatie voor het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf levert niet zodanige risico’s op voor de volksgezondheid dat de vergunning om die reden moet worden geweigerd.

Voor zover gezondheidsrisico’s kunnen ontstaan door geur-, fijnstof- of geluidemissie wordt erop gewezen dat voor deze emissies wettelijke toetsingskaders beschikbaar zijn. Aan de geldende normstellingen wordt voldaan (zie ook de overwegingen in de hoofstukken ‘Geurhinder uit dierenverblijven’, ‘Geluid’ en ‘Emissie fijnstof uit dierenverblijven’). Gezondheidsrisico’s door deze aspecten worden uitgesloten geacht.

De goede werking van de huisvestingssystemen en aanvullende technieken wordt geregeld via artikel 4.5 van de Omgevingsregeling. Artikel 4.817 van het Bal verwijst hiernaar. Dit artikel van het Bal heeft een rechtstreekse werking. Verder zijn op basis van het Bal ook andere algemene regels van toepassing, waaronder de zorgplicht. Wanneer aan het Bal en de Omgevingsregeling en de vigerende wetgeving ten aanzien van volksgezondheid en besmettingsgevaar wordt voldaan, zijn er geen redenen om een onderzoekverplichting op te leggen met betrekking tot volksgezondheid.

12. OVERIG AGRARISCH

12.1. Opslag vaste mest

Op de locatie van de veehouderij zijn opslagen voor vaste mest aanwezig met een gezamenlijke inhoud van <600 m³. Op grond van het Bal is sprake van een vergunningsplichtige activiteit omdat de activiteit vergunningsplichtig is en de vaste mestopslagen functioneel ondersteunend zijn aan de activiteit. De regels uit paragraaf 4.83 van het Bal voor vaste mestopslagen zijn rechtstreeks werkend. Aan de afstanden uit artikel 22.114 van het omgevingsplan wordt voldaan.

13. BODEM

13.1. Inleiding

Voor wat betreft het aspect bodembescherming valt het bedrijf onder de regels van het Bal. Het betreft de algemene regels over diverse activiteiten die in hoofdstuk 4 van het Bal zijn opgenomen. In het kader van deze vergunning hoeven de volgende activiteiten niet te worden beoordeeld:

- het reinigen van voertuigen of werktuigen voor agrarische activiteiten (artikelen 4.889 en 4.990);

- opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie (artikelen 4.837 en 4.838);
- opslaan van diesel in bovengrondse opslagtanks (artikelen 4.928 t/m 4.939);
- dierenverblijven (artikel 4.811).

De onderstaande bedrijfstakoverstijgende activiteiten met gevolgen voor de bodem worden verricht. Ook deze zijn geregeld in het Bal, zodat ze in het kader van de vergunning niet hoeven te worden beoordeeld:

- het op of in de bodem brengen van meststoffen (paragraaf 3.2.20).

13.2. Bodembeschermende voorziening

Op grond van de vergunningaanvraag komen wij tot de conclusie dat geen sprake is van bijzondere omstandigheden. Hierdoor is het niet noodzakelijk om af te wijken van de voorschriften uit paragraaf 5.4.2 Bal over bodembeschermende voorzieningen.

13.3. Beoordeling en conclusie

Met betrekking tot deze bodembedreigende activiteiten blijkt dat de beschreven combinatie van voorzieningen en maatregelen past binnen de BB-CVM.

14. ENERGIE

14.1. Algemeen

Als een MBA is aangewezen in afdeling 3.2 t/m 3.11 van het Bal en als er in de algemene regels voor die MBA verwezen wordt naar paragraaf 5.4.1 (regels over verduurzaming van het energieverbruik) gelden de volgende eisen op energiegebied

1. klein gebruik energie, bij een jaarlijks energiegebruik van minder dan 50.000 kWh elektriciteit en minder dan 25.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen: er gelden geen andere verplichtingen dan de zorgplicht om het energieverbruik te verduurzamen of om informatie aan te leveren;
2. groot gebruik energie, bij een jaarlijks gebruik tussen 50.000 kWh en 10.000.000 kWh elektriciteit of tussen 25.000 m³ en 170.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen en warmte: er moet voldaan worden aan de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik uit artikel 5.15 en de informatieplicht uit artikel 5.15a van het Bal.
3. zeer groot gebruik energie, bij een jaarlijks gebruik van meer dan 10.000.000 kWh elektriciteit en / of meer dan 170.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen en warmte: er moet voldaan worden aan de maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik uit het artikel 5.15 en het energieonderzoek uit artikel 5.15b van het Bal.

Een omgevingsvergunning mag alleen worden verleend als aan de beoordelingsregels wordt voldaan uit artikel 8.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Op energiegebied betekent dit vooral dat de beste beschikbare technieken (BBT) worden toegepast, dat energie doelmatig gebruikt wordt, maatregelen ter verduurzaming van het energieverbruik zijn genomen en het afgeven van warmte aan lucht en water zo veel mogelijk beperkt wordt. De aangevraagde activiteit is getoetst aan deze beoordelingsregels.

Uit de aanvraag blijkt dat het jaarlijkse energiegebruik, 10.000 m³ en 75.000 kWh, samenhangt met de activiteit binnen de grenzen voor grootgebruik ligt. Dit betekent dat de informatieplicht (artikel 5.15a Bal) van toepassing is.

15. GELUID

15.1. Algemeen

De bedrijfsactiviteiten hebben tot gevolg dat geluid wordt geproduceerd. Deze geluidsemissie wordt vooral veroorzaakt door de gebruikelijke activiteiten zoals onder meer ventilatoren, aan- en afvoer van voer, het rijden met voertuigen, het aan- en afvoeren van vee. Voornoemde activiteiten vinden al plaats op het bedrijf. De beoogde bedrijfsvoering zal naar verwachting niet leiden tot een significante wijziging van voornoemde activiteiten en daarmee niet tot een significante toename van het geluid vanwege het bedrijf.

15.2. Onderbouwing milieubelastende activiteiten

In het kader van de beoordeling of het bedrijf niet op ontoelaatbare wijze geluidshinder teweegbrengt is gebruikgemaakt van de regels over geluid door activiteiten van artikel 22.65 van het Omgevingsplan van de gemeente Raalte.
Voor het bedrijf is een onderbouwing voor milieubelastende activiteiten opgesteld (Farmconsult, juli 2026). In die onderbouwing wordt een beeld geschetst van de beoogde bedrijfssituatie. Op grond van het gestelde in die onderbouwing is in voldoende mate aannemelijk dat ter plaatse van de te beschermen woonomgeving aan de richtwaarden voor geluid in het Omgevingsplan wordt voldaan.

Het bevoegd gezag kan met maatwerkvoorschriften voorzieningen of gedragsregels voorschrijven om geluidhinder te voorkomen. Deze kunnen gelden naast de waarden uit het Omgevingsplan.
Daarnaast kan het bevoegd gezag op basis van artikel 22.45 Bruidsschat Omgevingsplan ook het beschermingsniveau aanpassen. In de onderhavige situatie bestaat daarvoor echter geen aanleiding.

15.3. Conclusie geluid

De activiteiten in de onderhavige situatie voldoen aan de eisen uit het Omgevingsplan. Dit onderdeel is geen reden voor het weigeren van de gevraagde vergunning.

BEGRIPPENLIJST

Voor de begrippen die niet in deze lijst zijn opgenomen refereren wij naar de definities zoals die zijn opgenomen in de geldende wet- en regelgeving (zoals de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, de Omgevingsregeling, de Wet veiligheidsregio's, etc.)

Begrip	Definitie
Considerans	
BBT	Beste beschikbare technieken
BREF	BBT Referentie document. Een in Europees verband vastgesteld document waarin de BBT worden beschreven die specifiek zijn voor een bepaalde branche of activiteit
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control
MER	Milieueffectrapport
OP	Omgevingsplan
Afvalwater en waterbesparing	
Bedrijfsafvalwater	Afvalwater, niet zijnde huishoudelijk afvalwater, afstromend hemelwater of grondwater.
Hemelwater	Alle neerslag, zoals regen, sneeuw of hagel.
Bodem	
BB-CVM	Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen (informatiedocument BBT)
Functioneel ondersteunende activiteiten	Milieubelastende activiteiten op dezelfde locatie, die de kernactiviteit functioneel ondersteunen.
Externe Veiligheid	
Gas	Een stof die bij 50°C een dampdruk bezit hoger dan 300 kPa (3 bar) of bij 20°C en de standaarddruk van 101,3 kPa volledig gasvormig is.
PGS 15	Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, 2021 versie 1.0 (augustus 2021) – Interim PGS
PGS 30	Vloeibare brandstoffen in bovengrondse tank- en afleverinstallaties, 2021 versie 1.0 (augustus 2021)
Geur	
Europese geureenheid (ouE)	Eén Europese geureenheid is de hoeveelheid geurstoffen die, bij verdamping in één kubieke meter neutraal gas onder standaard condities, een fysiologische respons oproept bij een panel (detectiegrens) gelijk aan de respons die optreedt bij verdamping van 123 µg n-butanol (CAS-Nr. 71-36-3) in één kubieke meter lucht onder standaard condities (concentratie is 0,040 µmol/mol).
Geuremissie	Hoeveelheid geur die per tijdseenheid wordt geëmitteerd uitgedrukt in Europese geureenheden; de geuremissie is gelijk aan de geurconcentratie in de geëmitteerde luchtstroom vermenigvuldigd met het debiet van de luchtstroom.

Geurbelasting	Geurconcentratie in de omgeving (per tijdseenheid). De geurbelasting wordt uitgedrukt in Europese geureenheden per kubieke meter lucht bij een bepaalde percentielwaarde (ouE/m^3 als x-percentiel van de uurgemiddelde concentratie). De x-percentielwaarde vertegenwoordigt de tijdsfractie van een jaar waarvoor geldt dat gedurende deze tijdsfractie de geurconcentratie beneden deze aangegeven concentratie blijft of gelijk is aan deze waarde.
Geurconcentratie	Hoeveelheid Europese geureenheden per kubieke meter lucht (ouE/m^3) onder standaardcondities.
Geuremissie	Hoeveelheid geur die per tijdseenheid wordt geëmitteerd uitgedrukt in Europese geureenheden. De geuremissie is gelijk aan de geurconcentratie in de geëmitteerde luchtstroom vermenigvuldigd met het debiet van de luchtstroom.
Lucht	
NIBM	Niet in betekenende mate